

ТЕЛЕБАЧЕННЯ ДЛЯ НЕМОВЛЯТ: АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОСВІД

Життя дитини цілком залежить від дорослих, які задовольняють як органічні потреби малюка, так і зростаючі потреби в різноманітних враженнях. Важко зрозуміти, яким чином дитина розвивається, оскільки «дорослій людині складно відчувати себе в стані дитини, яка ще не має досвіду. Будь-який досвід, після того, як дитині доведеться пройти першу віху зростання, залишає в мозку органічні зміни, подібні рубцям. А ми, дорослі, можемо уявити собі, що відчуває дитина, хіба що за допомогою фантазії» [1, 10].

Які людські дії, вчинки і почуття відкриють дитині дорослі? Це питання про світ дорослих, яке з першої хвилини життя оточує немовля. Емоційний досвід малюків в їх цікавості та товариській, з їх позбавленістю остраху до предметів, що їх оточують. Емоції є своєрідним орієнтиром для дорослих: чим багатший світ дитячих позитивних емоцій, тим більше можливостей для взаємодії з іншими. Відповідно, будь-яка ситуація взаємодії з дитиною, де вона отримує хоча б краплину позитивних емоцій, не менш важлива для її життя, ніж якісне харчування та свіже повітря.

Цінність отримання позитивних емоцій і раннього розвитку усвідомлюють науковці всього світу. Більше, ніж сто років тому встановлено, що вік від народження до шести років – найважливіший для майбутнього розвитку дитини. Ефективність навчання найбільша саме у цьому віці, коли мозок ще розвивається.

Новітні технології відкривають все більше можливостей для навчання малюків, і цими можливостями необхідно користуватися. Найпоширеніший приклад таких технологій – телебачення. До нього ставляться по-різному: хтось схвалює, а хтось, навпаки, забороняє. Але, що б не говорили,

телебачення залишається одним із важливих факторів, який впливає на дитячу свідомість.

У 2006 році в США відкрився спеціальний кабельний канал BabyFirstTV, орієнтований на аудиторію у віці від шести місяців до трьох років [4]. На каналі у форматі 24/7 в ефір виходять передачі тривалістю від трьох до двадцяти хвилин, в яких анімаційні і живі персонажі грають, наприклад, класичну музику або знайомлять дитину з поняттям кольору, розміру, з цифрами і літерами.

Концепція BabyFirstTV побудована таким чином, щоби приємна музика й образи, які легко запам'ятовуються, позитивно впливали на розвиток дитячої психіки, налаштовували на постійний зв'язок з батьками.

Програми BabyFirstTV створені під наглядом і за підтримки Всесвітньої консультативної Ради, яка забезпечує академічне керівництво дитячими програмами. Рада складається з провідних дитячих психологів та спеціалістів з питань розвитку дитини. На телеканалі абсолютно відсутня реклама – з кожної родини, де є цей канал, здійснюється абонентська плата у розмірі \$4,99 [6].

Програми розподілені на три групи, в залежності від складності і віку дитини: до 9 місяців, від 9 до 18 місяців і від 18 до 24 місяців.

Головний принцип, за яким створені програми BabyFirstTV – цікавість. При роботі з будь-яким матеріалом досвід дитини формується на отриманні інформації органів чуттів, тобто на даних відчуття і сприйняття. Цікавість відображає почуття дитини, фарбуючи світ усіма кольорами райдуги. Коли дитина дивиться телепрограму, пізнавальна активність в її діях проявляється перш за все у часі затримки уваги на екрані та емоціях, що проявляються на обличчі чи в поведінці.

Дитина видається людиною без стійких інтересів – їй цікаве все, вона готова до будь-якого навчання, тільки потрібне мудре керівництво [1, 469].

Під час програм звучить негучна, спеціально оброблена для дітей класична музика, на тлі якої демонструються живі персонажі та яскраві іграшки. Нові предмети, з якими знайомить BabyFirstTV, може ще не зустрічалися малюку в реальному житті, тому вони стимулюють допитливість, інтерес до навколишнього світу, прагнення пошуку. Таким чином, звична форма виховання, передача знань від старшого до молодшого, доповнюється самостійним навчанням – дитина вчиться дивитися на світ і сприймати його безпосередньо. Це допомагає малюкові

формувати своє, оригінальне мислення і дає поштовх його бажанню вчитися, пізнавати світ самостійно.

Виробники програм BabyFirstTV врахували всі можливості дитячої фізіології та психіки: маленькі глядачі не відчують дискомфорту і, не відволікаючись, дивляться передачі.

Малюкам до 9 місяців важко на тривалий час фокусувати увагу, тому найменші глядачі можуть дивитися програми поступово: від коротких трихвилинних передач до повного двадцятихвилинного фільму.

З часом, навчаючись фантазувати та логічно мислити, діти починають засвоювати перші поняття. Наприклад, програми «Чарівна мозаїка» та «Музична карусель» знайомлять малюка з яскравими фарбами та різноманітними формами, навчають логічному та візуальному мисленню, розвивають музичний смак. Естетичний смак дитини формує програма «Symfollies», яка знайомить з музичними інструментами, демонструє, як вони працюють. Під час програми лунає музика Моцарта, Шопена та інших класичних композиторів.

Програма «Чорне і Біле» – це проект, що розрахований на розвиток унікальних візуальних здібностей найменших глядачів каналу BabyFirstTV. Кожен епізод представляє собою серію рухомих чорно-білих фігур у супроводі класичної музики. Під час перегляду батьки разом із дітьми можуть пером на білому аркуші паперу повторювати ці повільні рухи, що дозволяє маленькій дитині навчитися малювати.

Телепрограма «Ферма чисел» – це пригоди маленького курча Реєра, який постійно рахує своїх друзів-тварин. Щодня Реєр зустрічає на своєму шляху гусенят, корів, цуценят, поросят і разом з ними вчиться рахувати від одного до п'яти.

Програма «Кольорова симфонія» має заспокійливу дію. Легка класична музика комбінується з рухомою акварельною картинкою з метою допомогти батькам у заспокоєнні малюків перед сном. До програм із заспокійливим ефектом належить і програма «Дрімання». До речі, програма заспокоює як дітей, так і дорослих. У кожному епізоді пальці скульптора за допомогою піску вимальовують на склі різні зображення. Поки маленькі глядачі розглядають перетворення маленької коробки у чарівний паровозик, заспокійлива музика надихає на розвиток творчого потенціалу та уяви.

Формуванням моральних цінностей опікується програма «Казки BabyFirst», в яких класичні казки адаптовані під розуміння дітей віком до

3-х років. Програма допомагає малюкові розвинути любов до читання, поповнює словниковий запас дитини, номінально вчить поняттям добра, зла, дружби, чесності тощо.

Райдужний кінь з однойменної телепрограми своїм різнокольоровим хвостом під приємну музику розфарбовує чорно-білі предмети у той колір, у якому діти звикли бачити ці предмети. Програма допомагає маленьким дітям вчити назви звичних у побуті предметів і розрізняти кольори. Розвиває здібності до малювання і програма «Денні і Дедді», в якій один з персонажів малює примітивну фігурку (коло, трикутник, квадрат), а інший персонаж має його домалювати, щоб він став схожий на якийсь предмет. Наприклад, Денні малює овал, а Дедді домальовує його таким чином, що виходить бджілка. Програма пропонує ідеальний баланс освітнього змісту і безтурботної забави як для батьків, так і для дітей.

На діалог з дорослими налаштовує телепрограма «Сховай і знайди», де головні персонажі – білки Семмі та Єва запрошують дітей відшукати маленький жолудь. Коли одна з них ховає жолудь, інша допомагає малюкам його знайти, при цьому діти вивчають поняття, які стосуються відстані: «близько», «далеко», «поруч», «позаду», «спереду» тощо.

Асоціативно мислити вчить програма «Фред і Фіона». Діти мають відповісти на запитання «Кому це належить?». Наприклад, на екрані малюк бачить рибку і три варіанти, де може жити ця рибка – вода, земля, повітря. Одночасно батьки пояснюють дитині, що рибка має жити у річці. Приблизно за 10 секунд рибка повільно пересувається до води. Таким чином, у кожному епізоді програми демонструються різноманітні асоціативні ланцюжки, які допомагають зрозуміти, що все у світі має своє місце. А от програма «Що це?», пропонуючи діалогічну гру, демонструє чотири предмети, три з яких схожі за певними ознаками (колір, форма тощо), а четвертий предмет – відрізняється. Дорослі запитують у дітей, який предмет зайвий і чому, а потім на екрані демонструється правильна відповідь.

Привчити дітей з дитинства займатися фізичними вправами допомагає телепрограма «Моя домашня гімнастика», в якій маленькі діти віком до 1,5 року разом зі своїми батьками виконують різноманітні фізичні вправи. «Мами-інструктори» з екрану постійно запрошують малят, що сидять біля телевізора, повторювати ігрові рухомі завдання, а також підспівувати прості веселі пісні. Крім того, в ефірі BabyFirstTV щоденно демонструються

прямоефірні програми з тренажерного залу одного з дитячих спортивних центрів США. Вправи спеціально розроблені експертами з дитячого фітнесу і пілатесу.

До активного відпочинку запрошує і програма «Каченя Тіллі». До головного персонажу Тіллі постійно приходять у гості різні тварини, які стукають у його двері. Для того, щоб Тіллі здогадався, хто до нього завітав, тварини за дверима представляються тими звуками, які вони вимовляють у реальному житті («гав-гав», «няв-няв», «га-га-га» тощо). Малюки разом із батьками можуть імітувати ці звуки і мають здогадатися, хто ж прийшов до Тіллі в гості.

Моторику пальців розвиває програма-гра «Дивовижна коробка». Маленьких глядачів запрошують зазирнути всередину кольорової коробки, де багато вікон, дверей, кнопок, застібок, блискавок, гудзиків, закріпок, шнурків тощо. Автори програми демонструють, як усе це функціонує і пропонують батькам разом із дітьми поринути у світ маленьких дрібничок і навчити дітей застібати, зав'язувати, закривати і відчиняти. Ті самі функції виконує і програма «Глиняний світ», в якій скульптор із звичайної глини створює дивовижні об'єкти. Після перегляду програми, батьки так само можуть щось виліпити зі спеціальної дитячої глини, що допоможе малюкові розвинути дрібну моторику пальців, координацію рухів, сприйняття кольорів; під час ліпки відбувається стимуляція центрів, що відповідають за розвиток мовлення, концентрується увага.

Інші програми демонструють малюку красу навколишнього світу, в особливій візуальній формі розповідають про пори року, тварин, предмети, що оточують малюка вдома і на вулиці. Позитивом є те, що про все це малюкам розповідають не тільки дорослі і лялькові персонажі, а й однолітки глядачів: вони ліплять, малюють, танцюють.

Велика кількість програм телеканалу призначена для сумісного перегляду з дорослими. Поради для батьків можна прочитати в субтитрах протягом усієї програми. Сумісний перегляд дозволяє дитині адекватно реагувати на те, що відбувається на екрані, оскільки дитина у віці до 12 місяців приймає рішення на основі емоційної реакції дорослих. Відповідно, батьки мають контролювати свої тон та інтонацію, з якою вони коментують побачене чи дають пораду дитині.

Крім того, BabyFirstTV створює програми, орієнтовані безпосередньо на батьків, в яких звучать поради і рекомендації з широкого кола питань,

зокрема харчування і безпеки. Програма виходить в ефір хронометражем 15 хвилин, що не займає багато часу молодих батьків.

Окремої уваги заслуговує кольоровий освітній контент BabyFirstTV «Color-coded Programming Guide». Логотип програми у вигляді квітки змінює колір у залежності від змісту програми, що дозволяє визначити їх орієнтованість:

- жовта квітка – програми, розраховані на розвиток творчого мислення, здібностей та формування уявлень про навколишній світ (наприклад, «Денні і Дедді», «Фред і Фіона», «Маленький лабіринт», «Розумна дитина», «Що це?» тощо);

- блакитна квітка – програми, які розвивають математичні здібності, знайомлять маленьких глядачів з поняттям чисел, цифр, демонструють ситуації, в яких необхідно щось підрахувати або кількісно порівняти (такі програми, як: «Парад чисел», «Ферма чисел», «Ведмідь та його дивна машина», «Форма і розмір» тощо);

- зелена квітка – програми, що сприяють розвитку сенсорики і почуттів (це програми «Чорне і біле», «Я бачу вас!», «Тік-так» та інші);

- червона квітка – телепрограми, що спрямовані на розвиток мовлення, вивчення нових слів і понять (програми «Ігровий майданчик», «Казки BabyFirst», «Я можу писати!», «Сховай і знайди», «Привіт, діти!» (іспанською мовою) та інші);

- помаранчева квітка – програми, що розвивають у дитини соціальні навички, вчать шанобливому ставленню до людей (до таких програм належать «Детектив Трактор», «Друг Джек», «Грайте та співайте», «Грайте зі мною!», «Джунглі» тощо);

- рожева квітка – програми, що надихають на позитивне ставлення до класичних музичних і художніх творів («Міо Мао», «Райдужний кінь», «Кольорова симфонія», «Глиняний світ», «Будинок повітряної кульки», «Дитячі пісні», «Тіньові історії», «Що це?»);

- райдужна квітка (всі пелюстки різнокольорові) – програми, що дозволяють малюку розслабитися. На екрані діти спостерігають за «заспокійливим» зображенням. Рекомендовано перед обіднім та нічним сном (це програми «Дрімання», «Кольорова симфонія», «Нічна коліскова», «Альбом Сафарі», «Потік хвилі», «Калейдоскоп», «Автофургони» та інші).

На нашу думку, канал BabyFirstTV має один суттєвий недолік – воно неконтрольоване, оскільки важко зрозуміти, які передачі і в якому порядку

і як довго необхідно показувати малюку (тим більше і діти за темпераментом бувають різні). Крім того, відсутній тематичний ланцюговий перехід від однієї програми до іншої. Негативом також ми вважаємо відсутність вказівок для батьків, що час перегляду для певної вікової категорії (8 місяців, 1,5 роки тощо) вичерпано.

Проект «Вулиця Сезам» замислювався у 1960-х рр. як щоденна програма хронометражем одна година. Ідеєю програми була боротьба з безграмотністю. Передача мала надати підтримку дітям із малозабезпечених родин до того, як вони підуть до першого класу. Вона мала розповсюджувати тяжінню до знань у дітей, які постійно дивляться телевизор. Автором ідеї стала Г. Куні і назвала свій проект “Sesame Street” («Вулиця Сезам»).

Скептики того часу вважали, що телебачення не є освітнім засобом, оскільки в нього відсутній потенціал і можливості. Науковці стверджували, що навчання має бути інтерактивним, до кожної дитини має бути індивідуальний підхід, а телебачення – це «тільки ящик, що розмовляє». Спеціалісти у галузі освіти визначають телебачення як медіа «невеликої замученості». «Телебачення – це наче хвиля звичайної інфекції, яка миттєво розповсюджується серед населення, але викликає тільки нежить і за день зникає» [2, 129].

Однак Ганц Куні, Джеральд Лессер та Ллойд Моррісет вирішили спробувати. Вони запросили найвідоміших творчих людей, залучили методіку телевізійної реклами, щоби вчити дітей рахувати, використали яскраві кольори мультиплікаційних фільмів з метою навчити дітей абетці. Вони запрошували відомих людей, які співали, танцювали, коміків для гумористичних інсценівок, які розповідали дітям про користь сумісної праці або про їх власне сприйняття. Програма «Вулиця Сезам» переслідувала вищу мету і докладала більше зусиль, аніж будь-яка інша дитяча телепрограма, і, що найбільш важливо, вона дала результат. Майже під час кожної перевірки освітньої цінності програми (а «Вулиці Сезам» приділялося набагато більше уваги з боку академічних кіл, ніж будь-якій іншій дитячій програмі в історії телебачення) виявлялося, що навички читання і грамотність глядачів зростали.

Фактично унікальність цієї програми полягає в тому, що концепція проекту будувалася навколо однієї великої ідеї: якщо ти зможеш утримати увагу дитини – ти зможеш її навчити. Автори проекту довели, що діти не

дивляться телевізор. Якщо їх спеціально стимулюють, і відвертаються від екранів, якщо їм нецікаво. Вони дивляться, якщо їм все зрозуміло, а інакше – вони відвертаються.

Голова дослідницької групи «Вулиці Сезам», Ед Палмер, досліджуючи телебачення як засіб освіти, створив методiku, яку назвав «методикою відволікаючих подразників» [2, 147]. Результати його дослідження допомогли авторам проекту продемонструвати, чи розуміє дитина те, що бачить на екрані і чи дивиться на нього.

Для прикладу розглянемо два епізоди з програми «Вулиця Сезам», де використовуються вправи на складання. В першому епізоді дитину вчать, що читання відбувається за умов складання разом окремих звуків. В епізоді дівчинка-лялька підходить до HUG (що в перекладі з англ. означає «міцно обняти»), розміщеному у центрі екрану. Дівчинка спочатку стоїть біля букви H, чітко вимовляє звук, потім переходить до букви U, чітко вимовляє цей звук, після чого іде до букви G. Вона робить це кілька разів, рухаючись справа наліво, вимовляючи кожний звук, перш, ніж вимовити усе слово. Після цього на екрані з'являється ляльковий персонаж Херрі і теж вимовляє це слово. Потім – обидві ляльки радісно обіймаються.

У другому епізоді, який має назву «Плутанина Оскара», два лялькові персонажі Оскар і лялька Товстуха грають у гру під назвою «розбиті слова», в якій слова збираються і розбираються на частини. Оскар починає, викликаючи букву С, яка вискакує у нижньому лівому куті екрану. Оскар повідомляє Товстусі, що буква С вимовляється як «к». Потім у правому нижньому куті з'являються букви АТ. Товстуха вимовляє склад «ет». Обидві ляльки повторюють свої звуки знову і знову, швидше і швидше, поки звуки не поєднуються в єдине слово «кет» (що в перекладі з англ. означає «кіт»).

Наведемо приклади кількох рубрик програми «Вулиця Сезам». Рубрика «Вчимо англійські слова» вчить дітей не просто запам'ятовувати англійські слова, а й самостійно складати англійські слова з букв, представлених на екрані. Виконуючи завдання лялькового персонажу Елмо, малюки розвивають увагу, логічне мислення та збільшують словниковий запас.

Рубрика «Давайте створювати музику» демонструє веселий концерт: Елмо та Ерні тримають у руках гітари, Грувер грає на клавішних інструментах, а Коржик б'є в барабани. Лялькові персонажі надають маленькій дитині перші уявлення про музику: вчать розрізняти високі

і низькі звуки, пояснюють, що означає темп мелодії. Розповідають про музичні інструменти, допомагають зрозуміти, як звучить кожен із них. Діти знайомляться з музичними інструментами багатьох країн світу, разом з Елмо, Ерні і Грувером вчать танцювати і співати під караоке. У програмі використовуються також природні звуки вулиці, зоопарку, ферми та інших місць.

Рубрика «Майстерня Елмо» – це весела гра для дітей дошкільного віку. Під час перегляду дитина знайомиться з різноманітними видами мистецтва. Малює картинки, вітальні листівки, ляльки, маски, маріонетки.

«Вулиця Сезам» дарує малюкам і такі рубрики, як: «Зелібоба та його друзі», «Пісні з вулиці Сезам, «Створюй, вигадуй, пробуй», «Свята на вулиці Сезам» та багато інших.

Кожна країна, яка отримує ліцензію на показ «Вулиці Сезам», адаптує її з урахуванням ментальності, психології та темпераменту своєї найменшої за віком аудиторії. Частина персонажів за форматом залишається незмінною: Коржик (Cookie Monster), Знак (Count von Count), Керміт (Kermit the Frog) та Елмо (Elmo). А, наприклад, російська версія програми додала своїх лялькових персонажів: Зелібоба, Бусинка та Кубик.

Розмови про українську версію ведуться вже давно, проте рішення щодо створення такого проекту ще не прийняла жодна українська телекомпанія, мотивуючи скрутним фінансуванням дитячих програм або наявністю власних проектів для дітей. Проте саме такий проект в українському ефірі взяв би на себе відповідальність за демонстрацію дітям (і дорослим!) цінностей культури, мистецтва, творчості, як факторів, що здатні змінити життя на краще. Крім того:

– в центрі уваги передачі має бути жива особистість творця, його задуми, почуття, вдалі і невдалі спроби зробити щось цікаве і нове. Проте, враховуючи менталітет української нації, розмова і показ мають демонструватися на реальних яскравих прикладах, а не у вигляді енциклопедичної статті. Дитина має відчутти адресність людської творчості іншим людям;

– тематику «високої» творчості в мистецтві і культурі не варто відривати від тематики творчості в повсякденному житті. Дітям варто буде демонструвати творчий характер праці їхніх батьків та інших дорослих людей, які оточують її в навколишньому в повсякденному житті. Необхідно передавати дітям повагу до будь-якої праці. Іншими словами – українська

«Вулиця Сезам» могла б створити для дітей особливу позитивну картинку дорослості, оскільки діти цього гостро потребують;

- на українській вулиці Сезам варто побудувати музей і концертний зал, в якому герої знайомляться з творами українських та зарубіжних композиторів, художників та інших митців. Разом із тим можна зробити виставку робіт самих дітей, що надіслані до студії;

- будувати зміст передач необхідно з урахуванням особливостей провідних типів діяльності дітей цього віку (малювання, ліпка, конструювання, спілкування тощо);

- не виключено, українській «Вулиці Сезам» доведеться заново «вчити» своїх глядачів грати, оскільки ігор такого типу в Україні майже не існує. В передачі можуть бути присутні різні форми ігор – рольові, режисерські, дидактичні, ігри-драматизації тощо;

- безпосередня задача української «Вулиці Сезам» – повернути українським дітям на екран казку. Ми говоримо не про мультиплікаційні фільми на ніч, а повноцінні народні казки різних народів світу, модифіковані в контексті передачі або оригінальні;

- доцільно, аби «Вулиця Сезам» заповнила дефіцит ознайомлення українських дітей з художньою культурою національних меншин України;

- в передачі варто приділяти увагу темам естетики побуту, продемонструвавши дітям, що повсякденна хатня робота (створення «дизайн-середовища», підготовка до свят) може бути не менш цікавою, ніж просто гра або малювання).

Цікавою для аналізу є американська дитяча телепрограма Blue's Clues («Підказки Блю»), створена відомою телекомпанією Nickelodeon [5]. Програма триває півгодини, в ній відсутні постійні персонажі. У прямому ефірі виступає тільки одна людина – актор Стів – молода людина 20 років з веселим обличчям і світлому одязі.

Замість журнального формату і епізодів, що змінюють один одного, випуск відповідає одній сюжетній лінії – дослідженням, які проводить мультиплікаційна собака Блю. В програмі використовується пласке двомірне зображення, що більше схоже на відео версію книжки з малюнками, ніж на телешоу. Темп програми навмисно уповільнений, а сценарій пронизано тривалими паузами. У програмі відсутній гумор, гра слів, дотепність, що характерні «вулиці Сезам». Персонажів звуть просто примітивно: поштову скриньку звуть Поштовою Скринькою,

лопату – Лопата, відро – Відро. А собаку Блю – зірку шоу, ясна річ, звуть Собака Блю, бо вона блакитного кольору (blue – в перекл. з англ. – блакитний).

Кожний епізод побудовано за єдиним шаблоном. Ведучий Стів пропонує глядачам загадку за участю Блю. В одному телешоу необхідно відгадати історію Блю, у другому – її улюблені ласощі. Щоб допомогти аудиторії з відповіддю, Блю дає кілька підказок, які представляють собою предмети, на яких є відбиток лапи Блю. У той час, як глядачі думають, Стів пропонує їм зіграти у кілька ігор. Це міні-загадки, тематично пов'язані з загальною метою.

Продемонструємо сюжет однієї програми. У рубриці про історію Блю одна з міні-загадок представлена таким чином: Стів і Блю сидять за одним столом з трьома ведмедами, чії миски з кашею переплутані. Глядачі мають допомогти їм поставити велику, середню і маленьку тарілку відповідно перед Татом, Мамою та Ведмежатком. Поки сюжет розвивається, Блю та Стіва очікують фантастичні пригоди з вітальні у чарівні двері, де їх очікують яскраві тварини, рослини та дива. Наприкінці історії Стів повертається у вітальню і сідає у зручне крісло, щоб подумати. Це крісло відоме дітям, як «Крісло для думок». Стів сидить і думає про три підказки, які дала Блю і намагається знайти розгадку. Філософія «Підказок...» полягає в тому, що Стів постійно звертається за допомогою до глядачів, а щоб отримати від них відповідь, витримує паузу. Ця пауза для маленького глядача – на кілька тактів більш тривала, ніж пауза, яку роблять в очікуванні відповіді дорослої людини. Як підсумок – дитина, що дивиться телевізор, проговорює відповідь, знаходячись у себе вдома. Іноді Стів прикидається не зовсім розумним. Він ніяк не може знайти якусь підказку, яка може бути очевидною для дитячої аудиторії і тоді він благально дивиться в камеру. Ідея та сама: залучити аудиторію до активної участі в програмі.

Наступна ідея, яку «Підказки Блю» активно використовують у програмах – це метод повтору. Nickelodeon демонструє один і той самий випуск п'ять днів поспіль, а потім переходить до наступного. Щоразу діти реагували на шоу по-різному. Вони ставали більш жвавими і відповідали на питання Стіва скоріше.

Отже, існує кілька факторів, які впливають на підвищений рейтинг «Підказок Блю» порівняно з «Вулицею Сезам»:

1. «Вулиця Сезам» (як і частина програм BabyFirstTV) розраховані на сумісний перегляд з батьками. Батьки у свою чергу вимагають від дитини під час перегляду бути уважними, що дратує маленьких дітей. Крім того, гра слів і каламбурів іноді зрозуміла дітям тільки після пояснення їх суті батьками, що викликало спочатку роздратованість, а потім відсутність інтересу до того, що незрозуміле.

2. «Вулиця Сезам» – це тележурнал. Типова серія складається з окремих (30-40) епізодів, кожний з яких не більше трьох хвилин. Увага дитини до шоу не може тривати протягом цілої години, вона буде набагато меншою, в залежності від віку і темпераменту дитини.

Проте проект «Вулиця Сезам» – дуже успішний. Геніальність шоу в тому, що завдяки блискучості сценаріїв, теплоті, харизмі ляльок, воно запам'ятовується.

Ясна річ, телебачення не повинне замінити спілкування батьків із дітьми, проте якщо татові необхідно на 10 хвилин до ванної кімнати, або мамі треба зварити кашу – то краще, щоб у цей час дитина дивилася якісний телевізійний продукт, а не займалася тим, що може нафантазувати її маленька голівка.

Проте, якщо інші американські телепроекти (наприклад, «Вулиця Сезам», «Класікал Бебі», «Бебі Ейнштейн») вчать дитину дивитися телевізійне шоу, то BabyFirstTV створює своє програмування навколо дитини з урахуванням прийнятих батьками рішень [3, 47]. Тобто, вдень дитина дивиться передачі активного характеру, а ввечері – заспокійливі і заколисуючі.

Отже, з «молодіжною аудиторією у підгузках» американська телеіндустрія працює доволі інтенсивно. Крім того, що дитячі канали працюють цілодобово (з урахуванням часових поясів), випускається численна кількість відеозаписів, компакт-дисків, книжок із персонажами телепрограм тощо.

А чи виграють від того малюки – вирішувати їхнім батькам. На нашу думку, малюк не постраждає, якщо його спілкування з телевізором буде носити епізодичний характер. Але разом із тим, різноманітні шоу, в назву яких входить слово «бебі», можуть виявитися м'яким стимулом привчання людини до шкідливої телезалежності у надзвичайно ранньому віці.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Абрамова Г.* Возрастная психология: Учебное пособие для студ. вузов. – М.: Издательский центр «Академия», 1999.
2. *Гладуэлл Малкольм.* Переломный момент: как незначительные изменения приводят к глобальным переменам. – М.: Изд-во «Диалектика-Вильямс», 2006.
3. *Кирильченко Ю.* Телевидение для младенцев // Эхо планеты: Общественно-политический иллюстрированный еженедельник. – 2005. – № 22.
4. Телеканал BabyFirstTV // <http://www.babyfirsttv.com>
5. Телеканал Nickelodeon // <http://www.nick.com/>
6. ТВ-новости для младенцев...// Новгородские ведомости. – 2006. – 19 мая.